

MAGYAR LAPOK

Nagyvárad, X. évf., 1 (2568) szám.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, — 1941 január 2

Az új esztendő eldönti Európa sorsát

Németország az angol szigeten csikarja ki a döntést. Hitler vezér és kancellár újévi kiáltványa foglalkoztatja a világ közvéleményét

Berlinből jelentik: A Pest írja: A szokásos újévi üdvözlések közül természetesen Hitlernek a német néphez intézett kiáltványa ragadta meg leginkább a figyelmet. Hitler kiáltványában arról beszélt, hogy 1941 meghozza a német győzelem betetőzését. Hitler kijelentése politikai körök szerint csak másodsorban akar belpolitikai célokat szolgálni. Sokkal inkább annak a kihangsúlyozását kell látni benne, hogy Németország ebben az évben mindent el fog követni a háború eldöntésének kicsikarására. Felmerül az a kérdés, hogy Németország hol fogja keresni a döntést? Az elmúlt év utolsó napjaiban felmerült néhány mozzanat, amely mintha megzavarta volna az eddigi képet. Mégis az újra felmerült jelenségek és egyéb mozzanatok arra mutatnak, hogy Németország a döntést közvetlenül az angol szigetszágban keresi. Az elmúlt napokban még az eddiginél is nagyobb szerepe jutott a német légi-erőknek, mint a birodalom legelső és leginkább fölényben lévő harceszközének. Politikai megfigyelők szerint

az a törekvés, amely a háború befejezését akarja kierősíkolni, arra indítja a német hadvezetőséget, hogy a hadműveletre a legközelebbi megoldást keressék, azaz Nagybritannia megtámadását. Német megítélés szerint annál inkább tárgyalanná válik Amerika beavatkozása, minél gyorsabban földre kényszerítjük Angliát.

Hitler újévi nyilatkozatát manifesztációként fogják fel és Roosevelttel szembe fordított válaszok tekintik. A szilveszteresti német sajtóban sugalmazás alapján olyan közlemények jelentek meg, amelyek Amerika népének józanságához fordulva felszólítják, hogy ne kövesse az elnököt a gyűlölet ösztönös politikájának útvesztőibe.

A Berliner Börsenzeitung szerint az 1941. évnek a döntés évének kell lennie és az is lesz.

A német nép eddig nem kérdezte, hogy meddig tart a háború, most azonban elhangzott a döntő szó és a német nép vitéz katonái várják a parancsot a támadásra.

Harci és vadász repülőalakulataink több gépesített osztagot és egy ellenesleges sáncerődöt bombáztak és géppuskáztak. Valamennyi repülőgépünk visszatért.

A görög harcra helyi jellegű hadműveletek folytak. Légialakulataink kedvezőtlen légköri viszonyok között is sikeresen bombázták az ellenesleges katonai berendezkedéseket.

Kelet-Afrikában helyi jellegű járőr- és tűzérési csatározások voltak. Ellenséges repülőgépek eredménytelenül bombázták ethiopiai községeket.

Angol kereskedelmi és hadihajók a német támadások tüzeiben.

Londonból jelentik (Reuter): A légügyi és belbiztonságügyi minisztérium közli január 2-án reggel: Csütörtökre virradó éjjel több ellenséges repülőgép fejtett ki tevékenységet Anglia és Wales egymástól nagy távolságra eső vidékei felett Anglia északnyugati vidékén és London környékén az ellenség néhány bombát dobott le lakóhelyekre és házakat rongált meg. Néhány ember életét veszítette.

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A német légi haderő január 1-én fegyveres felderítést hajtott végre és ennek során Anglia keleti partjain több ellenséges hajóegységre bukkant. A német repülők minden egyes esetben azonnal támadtak, több hadi, valamint kereskedelmi hajót megrongáltak. A nagyon ködös levegőben nem lehetett megfigyelni a pontos hatást, de azt láthatták, hogy az egyik őrhajót találat érte és egy másik kigyulladt.

Newyorkból jelentik (Német Távirati Iroda): Felfogták a Seal angol hajó segélykérő jeleit. A hajót Dakartól északnyugatra 250 mérföldnyire megtorpedózták.

Kétszáz kilogrammos bombákat dobtak az olaszok Szalonikire.

Belgrádból jelentik: A Politika római jelentése szerint Szaloniki tegnapi bombázásával kapcsolatban illetékes katonai körök megállapították, hogy az olasz bombavető 100 darab kétszáz kilogrammos bombát dobtak le. Egy bomba a jugoszláv kereskedelmi kamara közelében vágódott le, de nagyobb kárt nem okozott, mindössze az ablakok törtek be. A görögök szerint a támadásnak 5 halottja és igen sok sebesültje van.

Uj formában

Az 1941-ik év munkakezdésekor új formában jelenünk meg a közönség előtt. Az eddigi háromhasábos beosztás helyett négyhasábos beosztással adjuk a lap napi anyagát. Rövidebb sorokban, de több oszlopba felsorakozással jövőnk, hogy így is fokozott élénkségű munkakésztséget jelezzünk. A nyomdatechnika ilyen módon alkalmazásával a lapoldalak térkihasználása is több tud lenni, s az olvasónak többet tud nyújtani. Erre a többet adásra akarunk törekedni, mikor tizedik esztendőnkben új formában jelentkezünk.

Talán ez az új külső a maga szagátotabb, s több tömegű megjelenésével az idők izgalmasabb és feszültebb várakozásait is jelképezi. Valóban a mai idők még több rohanást ígérnek, mint amennyi történelmi rohogás akár a közelmúlt évben is lefolyt a szemünk előtt. Sőt nemcsak szemléltől voltunk ennek a rohogásnak, de benne voltunk és benne vagyunk magunk is ennek a folyton újat termelő ütemében. És még több ígérkezik, még nagyobb és még gyorsabb haladással rohan minden nap az új és új kibontakozások felé.

Szeretnénk hű krónikásai lenni ennek a nagyvárdekessegi és drámai ütközésű kibontakozási folyamatnak. Ahogyan lapunk több oszloppal sorakozik fel közölni valóiban, az is kifejezése akar lenni ennek a készségünknek. És ahogyan gyorsabb lélegzésűek a soraink, azzal a belülről jövő önkéntelenséget, a több természetességet és egyszerűbb megnyilatkozást is szeretnénk elérni. Mert ez kell ahhoz, hogy azt is ábrázolni tudjuk, vajjon a nagy világesemények között hogyan alakul a helyi élet, hogyan hat vissza a kisemberek társadalmára és életviszonyaira a történelmi fordulatok óriási sodrása.

Hogyan marad meg a hitünk, hogyan tud a mindennapi küzdelemben reményünk lenni, s hogyan lehet erősebb a szeretet az embertársak között, ez bizony elsősorban a helyi életviszonyok bensőségétől függ. Azért fontos, hogy továbbra is ápolni tudják ezekben a helyi életviszonyokban a jóságra törekvést. A nagy események között így válnak fontosakká a kis események is. Mikor tehát rövidebb sorokkal, de több oszlopba való sorakozással jelenünk meg, akkor ezzel arra törekszünk, hogy mindezt el tudjunk hatolni, s nagy és kis eseményi egyaránt ki tudjunk fejezni. Így kívánunk a napi történetképződés hűséges krónikásai lenni.

Heves harcok az albán hadszíntéren.

Zürichből jelentik: Az albániai harcokról Zürichbe érkezett jelentések szerint a harcok mindhárom szakaszon a rendkívüli hideg ellenére is nagyon hevesek. A legelkeseredettebb küzdelmek a kliszurái szakaszon, a Kliszuratól Tepelini felé vezető úton voltak. Egy másik görög hadoszlop Kliszuratól Berat felé vezető úton is heves harcot vívott. A tengerparti szakaszon, Himarától északra az olaszok indítottak heves ellentámadásokat az újév napján. A libiai harcokról érkezett jelentések szerint Bardia helyőrsége továbbra is ellenáll.

A német és olasz véderőparancsnokság legújabb jelentése

Berlinből jelentik: (NTL) A német véderőparancsnokság közli: A Csendes-óceánon tevékenykedő egyik német hadihajó, sikereinek részerevényeként, 10 ellenséges, vagy az ellenség szolgálatában álló kereskedelmi hajó elsüllyesztését jelenti összesen 64.155 tonna ürtartalommal. Az elsüllyesztett hajók legénységét egy déltengeri szigeten paratratették. Január 1-én fegyveres felderítés során Aldeburgh közelében egy ellenséges őrhajó a kapott találatoktól lángba borult, egy másik őrhajót pedig Ransgabettől keletre bomba telitalálattal súlyosan megrongáltunk. Január 2-ára virradó éjjel német harcirepülőgépek Közép- és Délkelet-Angliában sikerrel bombáztak sok fontos hadi célpontot. Az elmúlt éjjel brit repülőgépek Északnyugat-Németországban három helyen bombákat dobtak le gyártelepekre és némi kárt okoztak. Több ember meghalt, több megsebesült. Egy Vickers-Wellington mintájú ellenséges repülőgépet légiharcban lelőttünk.

Berlinből jelentik: (NTL) Másodikára virradó éjszaka harci gépeink tá-

madást intéztek Liverpool ellen. Az időjárás némileg javult, úgyhogy a repülők kivehették célpontjaikat és elégtő eredményeket értek el a találatokban. Kisebber repülőcsoportok bombákat dobtak Londonra, Sheffieldre, Yarmouthra és Harwichra.

A múlt éjjel brit bombavető 10 Északnyugat-Németországban a ledobott bombákkal tüzeket okoztak. Három gyártelepet és több magánházat megrongáltak. Katonai berendezkedésekben nem esett kár. Éjjeli vadászaink az egyik támadó gépet lelőtték.

Valahol Olaszországban: Az olasz főhadiszállás 209. számú közleménye. A kirenaikai határvidéken, Bardia szakaszán, tűzérési és járőrtevékenység volt. Giarabub vidékén a szerdai közleményben jelzett csata színterén az ellenség nagymennyiségű fegyvert, lőszeret és gépkocsit hagyott hátra. Kirenaika repülőtere ellen intézett ellenséges légitámadások csak csekély károkat okoztak, embervesztéssel nem jártak. Vadászaink és légvédelmünk közbelépése eredményes volt. Egy ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Letették az esküt a városháza újonnan kinevezett tisztségviselői és alkalmazottai

A városháza a jog, az igazság és a becsületesség alapja
— mondotta a polgármester.

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt félgyórakor tették le az esküt dr Soós István polgármester kezéhez a város újonnan kinevezett tisztségviselői és alkalmazottai. A polgármester felolvasta az esküszöveget, majd beszédet intézett a mintegy háromezreszámú tisztségviselői karhoz.

Beszédében rámutatott arra, hogy csak a törvényesség, becsületesség, igazságszeretet és a lakossággal való szeretetteljes bánásmód az, ami a város régi és új tisztségviselőit vezetheti.

— Nem a nép van önkért, hanem önkök vannak a népert. Meg kell mutatni ennek a városnak, hogy míg huszonkét évig idegenyelve emberek előtt értetlenül sirták el panaszait, addig a magyar közigazgatás minden különbség nélkül akarja és tudja elintézni a polgárság ügyeit. Lássák meg a polgárok, hogy testvéreik ülnek ezekben a szobákban. Rimler Károly polgármester szavaival indítom önöket ebben az új évben a további munkára, aki azt mondotta harmincöt évvel ezelőtt ennek a városházának a felavatása alkalmából, hogy ez a városháza a jog, igazság és a becsületesség alapja lesz. Azt kell meglátni önöknek a polgársággal, hogy ez a városháza övéké, a tisztségviselői karral együtt.

Az újonnan kinevezett tisztségviselők nevében Serényi Vilmos irodai igazga-

tó válaszolt, aki ígéretet tett a kar nevében arra, hogy mindenkor azokat a szempontokat fogják szem előtt tartani, amelyeket a polgármester előttük most kifejtett.

Hlatky Endre főispán beszéde.

Ezután dr Hlatky Endre főispán emelkedett szólásra, hogy üdvözölje az új tisztségviselőket.

— Nem tudnék hallgatni a mai napon ennek a gyűlésteremnek az atmoszférájában s úgy érzem, ki kell hangsúlyoznom a polgármester úr beszédéből azt, hogy *mind feljеле, mind felülről a szeretetnek és az erélynek kell megnyilvánulnia.*

Azt kívánom, hogy a törvény erélyesen, de az erélyt szeretettel gyakorolják a polgársággal szemben. Így fog kialakulni az az új közvélemény és hangulat, amely a polgárságban meg fogja teremteni a munkakedvet, hogy többé ne várjon minden kezdeményezést a várostól. Eddig azt tapasztaltuk, hogy az erély a fontos. De tudom, hogy a legnagyobb erély a szeretet.

Ezután Isten áldását kérte az újonnan esküt tett tisztségviselőkre és azok hozzátartozóira.

Végül dr Borbély Dezső főjegyző az esküszöveget aláírta az újonnan kinevezettekkel.

Ujévi üdvözlések a városházán

Nagyvárad. Saját tud. Az ujév első napján a város tisztségviselői kara dr Gyapay László polgármesterhelyettes vezetésével tisztelegő látogatást tett dr Soós István polgármesternél.

Dr Gyapay polgármester helyettes meleg szavakban üdvözölte az újesztendő alkalmából a város polgármesterét. Dr Gyapay üdvözlésére válaszolva Soós polgármester, megelégedését fejezte ki azért a kötelességtudó és becsületes munkáért, amellyel eddig is mellette állottak és segítettek.

— Arra kérem önöket — fejezte be szavait a polgármester — hogy jó magyar emberek legyenek.

A tisztségviselői kar ezután dr Soós István polgármester vezetésével avonult dr Hlatky Endre főispán szobájába, hogy az ujév alkalmából a főispánnak jókívánságait fejezze ki. Dr Soós polgármester ugyanekkor a város közönségének is boldog ujévi kívánságait tolmácsolta.

Dr Hlatky főispán háláját és köszönetét fejezte ki a meleg tisztelegésért, s egy latin közmondásra hivatkozott, amely szerint „Aki a köznek él, az magát emésztí fel.”

— Tudom, hogy önök most túl vannak terhelve munkával s a munka a köz szolgáit emésztí fel, de ma ezt követeli a magyar érdek.

Dr Horváth György nagyváradi rendőrfőtanácsos, a rendőrség vezetője, tegnap tisztelegő látogatást tett dr Soós István polgármesternél és dr Hlatky Endre főispánnál, akiknél a nagyváradi rendőrség ujévi jókívánságait tolmácsolta.

A főispán és a polgármester üdvözlő látogatása az egyházak vezetőinél.

Dr Hlatky Endre főispán és dr Soós István polgármester az óév utolsó napján üdvözlő látogatásokat tettek a nagyváradi egyházak fejeinél. Látogatásaik során külön üdvözölték a nagyváradi premontrai rendet, amelynek mind a ketten növendékei voltak. Meleg szavakban köszöntötték Szilágyi M. Dózst, volt tanárukat, a rend főnökét.

Ujévi tisztelegések a vármegye- házán

Nagyvárad. Saját tud. A vármegye-
házán csütörtökön délelőtt zajlottak le az ujévi üdvözlések. A magyar tisztségviselők és a vármegyei igazgatás mellé rendelt állami hivatalnokok nevében dr Osvald János vármegyei főjegyző üdvözölte dr vitéz Nadányi János alispánt, a vármegye első tisztségviselőjét. Dr Cziffra Kálmán főispán

előtt a tisztségviselő kar, élén dr vitéz Nadányi János alispánnal tisztelegett. Miután az alispán a tisztségviselők és a vármegye közönségének ujévi jókívánságait tolmácsolta dr Cziffra Kálmán főispán hosszasan elbeszélgetett a tisztségviselőkkel és érdeklődött a polgári közigazgatás eddigi működésének eredményeiről.

Mától kezdve csak ötdekási vizes-zsemlyét szabad sütni

A székely vármegyékben nullás kukoricaliszt lesz

Budapestről jelentik: A kormány a liszttel való takarékoskodás érdekében rendeletet adott ki, amely szerint január 2-ikától kezdve csak egyféle péksütemény kerül forgalomba: az 5 dekás vizeszsemlye. A vizes zsemlye készítéséhez tejet és zsiranyagot felhasználni tilos. A rendelet kimondja még, hogy a sütőiparosnak nem szabad a viszonteladótól a neki szállított sütőipari termékeket visszavennie, vagy fűs süteményekkel kieserélnie. Nemesak a viszonteladó, hanem a sütőiparos is, aki a sütőipari termékeket visszaveszi, vagy kieseréli, egyaránt kihágást követ el, amelynek büntetése két hónapig terjedhető elzárás és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetés.

Tekintettel arra, hogy az ország egyes részein nem termelt annyi búza vagy rizs, amennyi a helyi szükséglet fedezésére elegendő s mivel a közlekedési nehézségek a feleslegek el-

osztását akadályozzák, ezért a közlekedési minisztérium a lisztellátás decentralizálásával fog segíteni a helyzetben. A kormány az egyes vidékek liszttel való ellátásának adminisztratív ügyeit a főispánok és az alispánokra bízta s az ő feladatuk lesz életbe léptetni azokat az intézkedéseket, amelyek a szükséglet kielégítésére, a feleslegek elosztására irányulnak.

A székely vármegyékben további fontos intézkedéseket fogantatosítottak, tekintettel az ottani árpafeleslegre, amelynek hasznosítása úgy történik majd, hogy a búzát 25 százalékos árpakeveréssel örölik ki.

A liszttel való takarékoskodás egyik módja az is, hogy 0-ás kukoricalisztet állítanak elő, amelyről a sütési próbák alapján már megállapították, hogy az ilyen módon kevert lisztből készült sütemények igen ízletesek.

További korlátozások a péksütemények készítésénél

Budapestről jelentik: A kormány rendelkezése következtében máától kezdve nem sühetnek a pékek kiflit és a zsemlye elkészítéséhez sem használhatnak tejet, vaját, vagy sertézsírt. A vizes zsemlyén kívül mind a három péksütemény előállítására — a kétszersültön kívül — 50 százaléknál több lisztet felhasználni tilos. Ugyancsak tilos a sütőiparosoknak kereskedőktől, vendéglősöktől és viszonteladósüítőktől a már leszállított termékeket vissza venni. Ezt szigo-

rúan büntetik. A kenyér címkéjén fel kell tüntetni a sütőüzem nevét és azt, hogy a kenyér hány százalék burgonya hozzáadásával készült.

Ramminger István
női fodrász mester. Bazárépület.
(ismétra régi helyén.) Alapítva 1899
Hajfestés, dauer, vas- és vizkullám, parótkészítés.

Óriási siker a KORONA Mozgóban

Perczel Zita, Kabos Gyula, Törzs Jenő, Gombaszögi Ella ragyogó vigjátéka a

Meseautó

Előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Az Ipartestület véleményezi az iparengedély iránti kéréseket

Milyen okmányok szükségesek az iparengedély kéréshez?

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Ipartestületől nyert értesülésünk szerint minden iparengedély iránti kérést, mielőtt a városi elsőfoku iparhatósághoz benyújtánának az érdekeltek, véleményezés céljából láttamozniatni kell az Ipartestülettel.

Az iparjog kéréshez a következő okiratok mellékelése szükséges.

1. Születési anyakönyvi kivonat abban az esetben, ha az illető 1895 után született.
2. A kérvényező édesapjának keresztlevele.
3. A kérvényező édesanyjának keresztlevele.
4. A szülők házassági anyakönyvi kivonata.
5. Ha a kérvényező nő, házassági anyakönyvi kivonata, a felesége születési anyakönyvi kivonata és nyilatkozat arról, hogy nem tartozik a zsidótörvény hatálya alá (39-ik törvény-cikk).
6. Illetőségi (állampolgársági) bizonyítvány.

7. Erkölcsei bizonyítvány.
8. Bejelentőlap (lakhatási bizonylat).
9. Szakmabeli képesítést igazoló okirat (munka, vagy mesferkönyv.)
10. Engedélyhez kötött képesített iparosok megbízhatósági igazolványa (pl. vendéglősök stb.)
11. Az Ipartestület véleményezése.
12. Iparhatósági tag felvételi díjnak befizetése (30 pengő).
13. Ipardíj befizetése 6.90 pengő, engedélyhez kötött iparnál 10.14 pengő.

Itt említjük meg, hogy az összes nagyváradi iparengedélyeket vallás és nemzetiség szempontjából felülvizsgálják.

Azok az iparosok, akik az Ipartestület megalakulása előtt tagok voltak, felvételi díjat nem fizetnek az Ipartestület tagjai sorába való iktatásuk alkalmából.

Polár-korcsolyák
megérkeztek a
POPPER-Sporthoz

Időjárás

Élénk, helyenként erős északi, északkeleti szél. Több helyen még havazás és olmos eső. A hőmérséklet csökken, a déli vármegyékben is fagyvont alá száll le.

Minisztertanács Rómában Mussolini elnöklésével

Rómából jelentik: A *Ma* Nap írja: Szombat délelőtti minisztertanács ül össze a Duce elnöklésével. Amint közlik, igen fontos lesz a tárgysorozat.

Kinevezték az üzemigazgatóság tagjait

Nagyvárad. Sajat tud. A polgármester január 1-én életbeléptette a régi üzem szabályzatot és kinevezte az üzemigazgatóság tagjait. Az igazgatóság elnöke dr. Soós István polgármester. Tagjai: Bazilli Mihály, mint az üzemek legfőbb igazgatója, dr. Gyapay László helyettes polgármester, pénzügyi osztályvezető, Altnóder Endre műszaki tanácsos és dr. Thury László főgyógyász. Kültagok: Megyeri Ferenc mérnök és dr. Krüger Jenő ügyvéd lettek. A felügyelő bizottság így alakult: elnök: Benkó Gyula főszámvevő, tagok Klemens Rezső tanácsnok és Jelinek Géza nyugalmazott városi helyettes főszámvevő.

Szódaviz
olcsón bármikor otthon készíthető
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK
vas, festék és háztartási cikkek kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

De Gaulle tábornokot megfosztották francia állampolgárságtól és katonai rangjától

Genfől jelentik: (Német Távíráti Iroda) Mint Vichyből jelentik a francia hivatalos lap közli azt a rendelkezést, amely De Gaulle, Catroux és Le Gentilhomme tábornokokat megfosztja francia állampolgárságuktól, ami annyit jelent, hogy katonai rangjukat is elvesztették. Ezt a rendelkezést néhány héttel ezelőtt határozta el a francia minisztertanács.

Hitler válaszában kézhezvétele után alakul át a francia kormány

Az amerikai nagykövet Roosevelt üzenetével elindult Vichybe.

Belgrádból jelentik: A *Politika* vichyi jelentése szerint jól értesült körökben úgy tudják, hogy a francia kormányban várt változás mindaddig nem történik meg, amíg Pétain a *Darlan* tengervagy által küldött üzenetere Hitlertől nem kap választ. A választ január 3. után várják. Ha történik is bizonyos változás a kormányban, ez semmi esetre sem fog Pétain szűkebb munkatársaira vonatkozni.

Politikai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak az amerikai nagykövet Vichybe való érkezésének, aki ma indult el Madridból Roosevelt üzenetével.

Egyre nyomasztóbbá válik az Irország fölötti angol ellenőrzés

Angol engedélyhez kötik az Irországból tengerentúlra irányuló kivitt. Amerikai hajók váltják fel a Csendes óceán az angol hajókat

Amszterdamból jelentik (Német Távíráti Iroda): A gazdasági hadviselés ügyeit intéző angol minisztérium az angol rádió szerint közölte, hogy január 22-től kezdve Irországból a tengerentúlra, bizonyos semleges országokba irányuló kivitt angol engedélyhez kötik. Idetartoznak a Szovjetországra, Svédországra, Finnországra, Spanyolországra és Törökországra, valamint Bulgáriába irányuló kivittelek. Nem vonatkozik a rendelkezés az Északamerikai Egyesült Államokba szánt kivittelekre.

Rómából jelentik (Stefani): A *Popolo di Roma* hangoztatja, hogy a londoni kormány Irországgal szemben tanúsított magatartása által előidézett gyanakvásokat megerősítette az angol blokádugyi miniszternek az a bejelentése, hogy a hajó-

bizonyítványok rendszerét alkalmazták az ir hajókra is. Ez azt jelenti, hogy Anglia a szabad és független ir állam be- és kivitele felett elviselhetetlen ellenőrzést akar gyakorolni. Ez nem az első ellenséges magatartás Irországgal szemben angol részről, azonban kétségtelenül a legveszélyesebb és összefügg azokkal a fenyegetésekkel, amelyek már néhány hete nap-nap után a brit sajtóban az irországi támaszpontok kérdésével kapcsolatban megjelentek.

AMERIKA 400 HARCIS REPÜLŐGÉPET AD KÖLCSÖN KINÁNAK

Newyorkból jelentik (Német Távíráti Iroda): Az *Associated Press* jelentése szerint washingtoni kormánykörökben megbeszélések folynak arról, hogy tavasszal esetleg 400 ame-

rikai harci repülőgépet engednek át Kinának. A gépeket azonban csak kölcsönképpen adnák bérbe a kínaiaknak.

Newyorkból jelentik (Német Távíráti Iroda): Egy amerikai hírszolgálati iroda londoni jelentése szerint az Egyesült Államok és a brit kormány jelenleg azzal a tervvel foglalkozik, hogy a jövőben amerikai teherhajók közlekedjenek a Csendes óceán angol hajózási vonalain. Ezzel felszabadulnak az angol hajók az Atlanti óceán és Földközi tenger vonalainak közlekedése számára. Az amerikai hajózási társaságok képviselője, akit az Egyesült Államok londoni nagykövetsége mellé rendeltek, a legutóbbi héten azzal hagyta el Londont, hogy az Egyesült Államokba utazik és a kormány elé terjeszti a tervet.

Semleges diplomata drámai leírása Londonról

„Az angolok legnagyobb része nem hisz abban, hogy meg lehet nyerni a háborút”

Torinóból jelentik (Stefani): Egyik semleges állam diplomája a *Gazeta del Popolo* liszaboni tudósítója előtt drámai képet festett Londonról, ahonnan nemrégén érkezett repülőgépen Portugáliába. Elbeszélése szerint az állandó légibombázások következtében London az Apokalipszis borzalmainak városához hasonló. A rombolások teljesen megváltoztatták az utcák képét. Világhírű építményei vagy romban hevernek, vagy nagyon megrongálódtak a robbanó és gyújtó bombák találatai következtében. A londoni kikötők és hajógyárak romokban hevernek. A bombázás első hónapjaiban London a csapásokat könnyedén vette, sőt közömbösen viselkedett, mert bizott a hírverésben, mely azt állította, hogy télen csökken a bombázás, ha egészen nem is szűnik meg. A bombázás üteme azonban nem csökkent, sőt jelentékenyen fokozódott, minek következtében a londoni lakosság erkölcsi ellenállása erősen megingott. A lakosság legnagyobb része naponta csak két órát dolgozhatik zavartalanul. Minden héten újabb fertőző betegség úti fel fejt. A város tele van tolvajokkal és fosztogatókkal, akik a sötétségben kihasználják a riasztás alkalmával támadt zavart, megdézsmálják az üzleteket, szétrombolják a lakásokat. A rendőrség legtöbbször tehetetlen a fosztogatókkal szemben. Az árak egyre emelkednek. Tizenkét tojás ára már egy fontra emelkedett. Az üveggel hallatlan üzérkedés folyik, ami erősen sújtja a szegény népréteget. A kormány leginkább a hírverés terén fejt ki nagy buzgalmát. Churchill beszéde a görög eseményekkel kapoco-

latban felvillanyozta ugyan a közvéleményt, de ez a derűlátás lassan szétfoszott. Az angolok legnagyobb része nem hisz abban, hogy meg lehet nyerni a háborút, még amerikai segítséggel sem, amely pillanatnyilag teljesen elégtelen és nem fedezi az ország sürgős szükségleteit, annyira, hogy mindenki egyre nyugtalanítóbb

formában erzi a közéleti rendezésnek, a tengelyhatalmak tenger-alattjáró és légi háborúja következtében beálló felbomlásának, a termelés csökkenésének és a behozatal elégtelenségének következményeit. Anglia megkísérelheti az ellenállást, de sorsa elől nem menekülhet, — fejezi be cikkét a lap tudósító.

Anglia biztonsági minisztere az angol városok bombázásáról

Amszterdamból jelentik (Német Távíráti Iroda): Anglia biztonsági minisztere beszédében kijelentette, hogy Anglia nagyobb városai ellen a légi támadások állandó jellegűek. Ezek a támadások ma már valóban minden képzeletet felülmúlnak. Néha a gyújtó bombáknak valóságos esője hull a városokra. A gyújtó bombák nyomán megszámlálhatatlan tűz keletkezik és ezek nemcsak nagy károkat okoznak, hanem világuknál a német repülők jól ki tudják válogatni célpontjaikat, ahová azután könnyen ledobhatják robbanó bombáikat. Vasárnapról hétfőre virradó éjjelen például a londoni Cityt valósággal felperzselték a bombaeső.

BRAZILIA NEM ENGEDI AT ANGLIÁNAK A NEMETORSZÁGBAN VÁSÁROLT HADIANYAGOT

Rio de Janeiróból jelentik: (Stefani) Vargas elnök újévkor nagy beszédet mondott. Beszédében utalt arra, hogy Brazília nagymennyiségű hadianyagot vásárolt Németországban. Ennek a hadianyagnak a Braziliába

való szállítását Anglia most meg akarja akadályozni.

— Ez a hadianyag a miénk — mondotta beszédében az elnök — és aki kinyújtja rá a kezét és meg akar akadályozni bennünket abban, hogy jogos tulajdonunk birtokába juthassunk, az jogainkat sérti és nem számíthat se jóakaratainkra, sem pedig baráti magatartásunkra.

SERRANO SUNER NYILATKOZATA A TANGERI KÉRDÉSRŐL

Madridból jelentik (Német Távíráti Iroda): A H. A. Z. című hetilapban, mely az egyetemi hallgatók lapja, Serrano Suner külügyminiszter nyilatkozott a tangeri kérdéssről. Kijelentette, hogy Tanger megszállásának kérdését Spanyolország sohasem tekintette csupán formai cselekedetnek. Ezzel a lépéssel az volt a cél, hogy véget vessenek Tanger nemzetközi kizsákmányolásának. Azok a hatalmak, melyek nem merték Spanyolországot közvetlenül megsérteni, megalázták azzal, hogy rákényszerítették ezt a törvényesség látszatába burkolt rendelkezést, mely azonban valójában csupán önkény és visszaélés volt.

SZABÓ szálló Tiszta. Modern. Olcsó.
BUDAPEST, IV., Egyetem u. 7. Baross Szövetség tagja

Báró Bánffy Dániel ma vette át a földművelésügyi minisztérium vezetését

Kijelentette, hogy legfőbb törekvése a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása

Budapestről jelentik: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter ma délelőtt vette át minisztériuma vezetését. A miniszter abban a díszmagyarban esküdtött a Kormányzó ur előtt, amelyben annakidején nagyapja, báró Bánffy Dezső I Ferenc József előtt mondotta el a miniszterelnöki esküt.

Báró Bánffy Dániel ma délelőtt 10 óra után jelent meg a minisztériumban, ahol a minisztérium tisztviselői kara üdvözölte. Válaszában hangzott, hogy munkájában legfőbb irányelve a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása lesz.

Nagyvárad szilvesztere

Az első magyar Szilveszter a viláradó öröm hangulatában telt el Nagyváradon. Az időjárás nem kedvezett ugyan a szórakozóhelyek fölkeresésének, mert a hirtelen bekövetkezett olvadás eltüntette a téli világot, ami nemcsak velejéjé a szilveszteri hangulatnak, hanem különösen nagyváradai viszonyaitban a közlekedés szempontjából sem lényegtelen körülmény. Csilingelő szónok nem suhanhattak havas utcákon: locs-pocs és szemetelő eső gátolta a szórakozási programok megvalósításában azokat, akik nem családi körben, rádióadás mellett akarták megünnepelni az ó-esztendő búcsúztatását és az új-év beköszöntését s akik nagy társaságok zsongásában óhajtottak átüldülni az esztendő egymásutánjának mindig meggondolkoztató, reményeket és aggodásokat keltő határállomásán.

A Szigligeti Színház

a mozik, a klubok, az egyesületek, a kávéházak és vendéglők mind különös várakozással néztek az idei Szilveszter elé, mert mikor várhatták a régi mulatók Nagyvárad hagyományos jókedvének újra-fellobogását, ha nem most, az első szabad magyar Szilveszteren? És nagyobbra nem csalhatkoztak várakozásaikban. Jutott közönség mindenüvé. A színház kabarejét népes nézőter tapsolta végig; estélyi ruhás hölgyeket és urakat lehetett látni a páholyokban és a földszíni széksoraiban, mert a színházat mindenki csak a szórakozás első stációjának tekintette: innen klubokba, kávéházakba, vendéglőkbe siettek át. A mozik mind zsúfolásig teltek meg ó-év utolsó éjjelén s az előadások után nagy, vidám csoportok sűrűsítették a szórakozó helyeken azok tömegét, akik már a kora esti órákban helyet biztosítottak ott maguknak.

Az Újságíró Otthonban

egy szép közönség gyűlt össze és oly emelkedett hangulatban töltötte az éjszakát, amintre alig van példa a váradai Szilveszterek történelében. Az esztendő forduló nagy perceiben az első-titelt helyiségben egy-emberként énekelte a közönség: „Szép vagy gyönyörű szép Magyarország.” Utána az új év első fényességében a testvéri közönség meleg hangulatában asztaltól-asztalhoz járva, telt pohárral koccintva, kívántak az emberek egymásnak szebb, boldogabb és újabb magyar álmokat megvalósító újesztendőt. Emelte az est fényét a Szigligeti Színház több tagjának szereplése, akik részben hazafias, részben tréfás műsor-számokat nyújtottak. Kamarás Gyula

X., 1. sz. Csütörtök, 1941. 1.12.
4 MAGYAR LAPOK

A Curentul cikke a Tisztától a Dnyeszterig jelszó megvalósulásáról

A román sajtó ujabban már Görögországot támadja

Bukarestből jelentik: (MTI) A Curentul vezércikkében a lap főszerkesztője azt írja, hogy Romániának 1941-ben kifelé megvilágítást kell mutatnia.

— 1941 — írja a többi között — az elhatározások éve lesz. Nagyon könnyen helyreállhat a béke ebben az évben, de könnyen megtörténhetik az is, hogy beavatkozunk és részt veszünk a most dúló háboruban. Semmiesetre sem szabad, hogy más gondunk legyen mint a belső erősödés. Ennek eredménye lehet a „Tisztától a Dnyeszterig” jelszó újra megvalósulása.

Bukarestből jelentik: A román sajtó, hogy a belpolitikai élet nehézségeiről

elterelje a figyelmet, nemcsak Erdélyt és Besarabiát teszi támadásainak célpontjává, hanem ujabban egyre gyakrabban foglalkozik azoknak a román-macedonoknak a sorsával is, akik Görögországban élnek. (Ezek a macedoniai románok, akik egyébként hegyi lakó, kóbor pásztorok még ma is, voltak a románok igazi ősei, nem pedig Decebál alattvalói és a későbbi római légiók leszármazottai.) Az Universt legutóbb élesen támadta Görögországot, mert az utóbbi időben üldözik a román macedonokat. Például Korinthusban 120-at internáltak. Azokat, akik Görögország határvidékén laktak, beljebb szállították az országba

Német iskolatervek a magyar Erdély területén

A német népkisebbségi tanítók kétnapos ülésüket tartottak Besztercén

A „Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet” sajtótudósító könyvomatosa lapjának legújabb száma írja:

Az erdélyi területek oktatási tábort tartott. Ezen a táborozáson 112 német oktató vett részt. Gassner Róbert területvezető a következő szavakkal nyitotta meg a gyűlést: „Mi nem születünk nemzetiszocialistáknak, hanem az iskoláztatás által leszünk azokká”.

Különös jelentősége van a magyarországi nemzetiszocialista német iskolák tantervének, amelyet Roth Arnold készített. Ez a terv a résztvevők között nagy tetszésnek örvendett. A terv fő gondolatai a következők:

Iskoláink lényegét új alapokra kell helyezni. Sürgősen szükséges egy új tanterv felállítása, mely a németbirodalmi iskolákra támaszkodik. Ami a multban jónak bizonyult, az továbbra is fenn fog maradni.

Az új német iskola a nemzetiszocializmustól nyeri megbízatását. A nevelési cél: politikuskok képzése. A népi állam ma az egészséges test nevelésére helyezi a fősúlyt, míg a lelki képzés csak a második helyen áll. Az új nevelőknek példaképeknek, vezetőknak és jó bajtársaknak kell lenniük, állandóan megőrizve a katonás magatartást.

Az új iskola tárgyai a következők lennének:

1. Német történelem. (Előterben állanak a hősi megemlékezések, a német történelem nagyjai stb.)

2. Német nyelv. (Középpontjában a német irodalom áll.)

3. Nemzetiszocialista oktatóórát a IV. osztálytól kezdve vezeti be. Az órák középpontját a német ember képzése. Minden nap egy-egy óra. A testnevelés és történelem mellett a legfontosabb óra.)

4. Számítást. (Fősúly helyezve Németországra és kiemelésé annak a lényegnek, hogy a németiség területénküli nép. (Ein Volk ohne Raum.)

5. Földrajz. (Fősúly helyezve Németországra és kiemelésé annak a lényegnek, hogy a németiség területénküli nép. (Ein Volk ohne Raum.)

6. Természettudomány. (Fősúly az élettan és az áttöréskés kérdéseivel foglalkozva. Célja ezenkívül a faji öntudat felébresztése. (Rassenstolz wecken.)

7. Testnevelés. (Minden nap egy-egy óra. Uszás, box és lövészképzés.)

8. Ének és zene. (Katonadalok és indulók tanulás.)

9. Rajz és kézimunka. (A III. osztálytól a kötelező munkaszolgálat bevezetéséig. Landdienst.)

10. Vallástannak. (Az öszövetség a tanításból kizáratik. A vallástannak tartalma: Isten és a német lélek.)

A román és francia nyelv, erkölcs tan és a filozófia eltöröltetnek.

Hogy azután ezek az iskolák népi, vagy egyházi iskolák lesznek, az teljesen a magyar államtól függ, mondja a tervezet. Egy azonban biztos: iskoláink nem lesznek felekezeti jellegűek. Ugyanazon jogokat akarjuk biztosítani katolikus és evangélikus tanulóinknak is.

A romániai német népcsoport iskolaügye

A fenti közléssel kapcsolatban érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a romániai német népcsoport a bukaresti kormánnyal alapvető meg egyeztetést létesített a maga politikai és kulturális egyenjogúsága elismertetése tekintetében. A „Magyar Külügyi Társaság kiadásában megjelenő „Külügyi Szemle” január elseji számának közlése szerint Romániában az új rendszernek a német iskolákra vonatkozó fontosabb rendelkezései a következők:

1. A német elemi iskolákban a román nyelv tanítása heti két órával a 3-ik osztályban kezdődik.

2. A román történelmet és földrajzot német nyelven tanítják.

3. A középiskolákban az alsó négy osztályban nem tanítják a francia nyelvet.

4. Az iskolatörvény keretei között a németiség maga dolgozza ki tantervét.

5. Az érettségi német nyelven és német bizottság előtt történik.

6. A német birodalmi doktori oklevelek különvizsga nélkül és illetékmentesen érvényesek Romániában.

7. Német népcsoportokhoz tartozó felekezeti tanterv készítését vizsgájukat külön bizottság előtt teszik le, melynek sorában két német nyelvű tanár is helyet foglal. A vizsgán a jelöltek kiegészítőképpen a német nyelvet is használhatják.

A romániai német lapok megállapítása szerint ez a rendezés az első lépés a németek iskolai önkormányzata felé.

MERANO szálloda

Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Pensiórendszer. Igen mérsékeltárak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

Székely posztóház

Olcsó szövetség P. 8.60

Szent László tér Sas-palota

161 a legkiválóbb minőségig.

Országszerte megbénította a közlekedést az ólmos eső

Budapesten már 35 sebesültje van a sikos járdának. — Reggel óta tíz mentőkocsi van állandóan munkában

Budapestről jelentik: Az ólmos eső országszerte megbénította a közlekedést. Budapesten eddig 35 sebesültje van a sikos járdának. Délelőtt tíz órakor mínusz 2 fok a hőmérséklet. A havas, illetve darás eső azonnal megfagy a járdán. Reggel megindult az eső és jégpáncéllá fagyott a járdán és az úttesten. A gépkocsik lassabban járnak, mint a gyalogosok. A villamos bizonyult a legbiztosabbnak. A Beszkárt alkalmazottai állandóan homokozzák a síneket. A főváros nagyarányu szervezetségének köszönhető, hogy nagyobb balesetekről nem érkezett hír. A mentők reggel 6 óra óta állandóan munkában vannak. Reggel 7 órakor már 10 mentőkocsi járt és azóta munkában vannak.

A meteorológiai intézetből a következő felvilágosítást kaptuk:

Budapest közlekedésének történetében a maihoz hasonló súlyos eset csak egy alkalommal fordult elő: ta-

voly február 3-án. Akkor a hó olvadt el és fagyott meg hirtelen, majd reggel ólmoseső jött. Ilyenkor a vízsepp már az esés közben jéggé fagy. Az ólmos eső nálunk szerencsére igen ritka. Sokkal gyakoribb Amerikában, ahol majdnem hetenkint előfordul téli időben.

Az *Esti Ujság* írja: A budapesti mentők valamennyi gépkocsija 15 orvos és harminc ápolónő segítségével hajnal óta állandóan munkában van. A társas gépkocsik leálltak. Egyideig a villamosforgalom is szünetelt. Ezernégyszáz munkás szórja állandóan a homokot. A főkapitányság szigorúan utasította a rendőröket, menjenek be minden házba és utasítsák a házfelügyelőket, hogy kötelesek állandóan homokkal hinteni a sikos járdákat. Sokan nem is mehettek el hivatalaikba, vagy munkahelyeikre az ólmos eső miatt.

Jugoszláviában náthaláz lépett fel a hirtelen időváltozás nyomán

Belgrádból jelentik (Német Távirati Iroda): Az időjárás Jugoszlávia valamennyi részében hirtelen megváltozott. Újév napján 12 fokos meleget mértek, holott rövid idővel ezelőtt 20 fokon aluli hideg volt az egész országban. A szokatlan meleg követke-

tében mindenütt hirtelen indult meg az olvadás.

Egy másik kellemetlen következménye a hirtelen melegnek, hogy az egész országban erős náthaláz lépett fel. Egyedül Belgrádban több mint 600.000-re becsülik a megbetegedettek számát.

Pártpolitikai mozgalmak

Figus Albert országgyűlési képviselő nyilatkozata az Erdélyi Párt célkitűzéseiről

Budapestről jelentik: Figus Albert országgyűlési képviselő, a szatunári „Szamos” című lap főszerkesztője, az Erdélyi Párt programjának egyes pontjaira nézve a MTI tudósítója előtt a következőket mondotta:

— A román uralom alatt szétrombolt közigazgatás minden ágában a tisztességet — ha kell, a legkegyetlenebb eszközökkel is — vissza akarjuk állítani. Szükségesnek tartom az erdélyi közigazgatás decentralizálást, ha csak átmenetileg is, ami annyit jelent, hogy a helyi hatóságok és a miniszteriumok közé egy kormányhatóságot létesítsenek, amely a kisebb jelentőségű kérdéseket jobban és gyorsabban elintézheti, mint bármely miniszterium. Erdély alatt mindig a partiumokat is értem. Két évtizedes együttélés, illetve együttélés, annyira összekovácsolt bennünket, hogy más elbírálás számunkra csak hátrányt jelenthet. Mindenek előtt szükségesnek tartom az erdélyi utalózat megjavítását. A vonatosszekötetéseknél helyi érdekekhez kell igazodni. Pontos a folyók szabályozása is, mert mérhetetlen előnyökhöz juthatunk ezáltal. Ezek a kérdések abból a szempontból is jelentősek, mert lehetővé teszik az idegenforgalmat. Talán sehol a világon nincs még egy ország, ahol annyi elhanyagolt természeti vonzóerő van, mint nálunk.

Az Erdélyi Párt programjának gerincét — úgy mond — az a felfogás, hogy az agrárpolitikának a nép javát kell szolgálnia. A jogtalanul szerzett előnyöket el kell venni és olyanoknak kell adni, akiket jogtalanul mellőztek.

— A kiviteli módzatokról sokféleségük miatt most nem tárgyalok — folytatta Figus. — Mi, erdélyiek a falu népével egybeforrtunk, mint talán sehol a világon. Ugyanazt mondhatom az ipari munkásságról is. Az ipari munkásság megbecsülését minden vonatkozásban követeljük. — Nagy bűn volna mindenre orvoslást igényelni. Az Erdélyi Párt országgyűlési képviselői becsületesen csak annyit ígérhetnek, hogy a politikai vitatkozás folyamán mindig a munkásság oldalán fognak állani. A kisiparosokat védeni és a lezüllesztett magyar ipart támogatni kell kölcsönök és üzemi munkákkal. Kereskedelmünk átmenetileg bizonytalan helyzetbe jutott. Nem lehet helyi jellegű célokról beszélni, de szükség van arra, hogy a kormány segítőkészségét támogassuk. Az Erdélyi Pártnak gyárpolitika terén az a felfogása, hogy a mezőgazdasági iparüzemek létesítésére kell vetni a fősúlyt. Fel kell karolni a községek háziiparát. Fejlesztésük érdekében minden lehetővé meg kell tenni. Kij kell terjeszteni az ország villamos hálózatát Erdélyre is. Az az elgondolás, hogy korszerűsíteni kell a középiskolai oktatást is. A magyar népközpontok lesznek olyan kérdések, amelyekben az erdélyi szellem közrehatása nem lesz értéktelen. Elsősorban a földreforma gondolunk. Nekünk nincsenek demagóg eszközeink. Nekünk tapasztalataink vannak, hogy mit kell és mit szabad csinálni. A föld népet földhöz kell juttatni — fejezte be érdekes nyilatkozatát Figus Albert.

Hol lesztek este?
Természetesen a
Spolarich
Kék Duna Étteremben!
OPERA MELLETT
ROMPASYELEGANS, DIVATOS VACSORÁZÓHELY,
HIRÉS KONNYHÁZÁVAL ÉS REGGEL 5-ig
Rácz Béla
MUZIKÁL! TEL.: 121-315 és 122-528

Filoff:

„Csak a cselekvőket segíti tartósan az Isten...”

Bécsbe utazott a bolgár miniszterelnök

Szófiából jelentik: Filoff bolgár miniszterelnök újév napján beszédet mondott. Beszédében kijelentette, hogy az elmúlt évben sikerült Bulgáriát távol tartani a háborútól és — hálá a német és az olasz nép nagy vezéreinek — sikerült ebben az évben Dobrudzsa visszacsatolása is az anyaországához.

— Isten csak a cselekvőket segíti tartósan — mondotta a miniszterelnök s ezért minden bolgárnak tömörülnie kell a király köré. Hittel és bizalommal kell a bolgár népnek az új esztendőbe átlépnie, hogy maradék nélkül teljesítse a reávaró feladatokat.

Filoff miniszterelnök egyébként újév napján délután Bécsbe utazott, hogy ott szakorvosokkal megvizsgál-tassa magát. A vizsgálat néhány napot vesz igénybe és ezután a miniszterelnök visszatér Szófiába.

Belgrádból jelentik: Rómából jelenti a *Politika*: Az olasz-bolgár kereskedelmi tárgyalások eredménnyel befejeződtek. Tegnap már alá is írták a szerződést.

Filoff bécsi utazása az új esztendő legérdekesebb külpolitikai eseménye

Budapestről jelentik: Az új esztendő legérdekesebb külpolitikai eseménye Filoff bolgár miniszterelnök bécsi utazása. A bolgár miniszterelnök az újévi rádióbeszéd után különvonattal utazott Bécsbe. Utjára elkísérte br. *Lichthofen* szófiai német követ is. Hivatalosan azzal magyarázzák az utazást, hogy Filoff bizonyos bécsi orvosnarak szakvéleményét akarja meghallgatni betegségével kapcsolatban.

Belgrádi jelentés szerint a bolgár miniszterelnök szerdán áttutazott Belgrádon. A miniszterelnököt meglátogatta szalonkocsijában a belgrádi bolgár követ, akivel megbeszélést folytatott. A követ 15 percig tartózkodott a vonaton a szófiai német követtel együtt, aki a bolgár miniszterelnök kíséretében utazik. A miniszterelnök — betegségére való hivatkozással — ujságírókat nem fogadott.

Szófiába egyébként újabb szovjet-orosz csapatmozdulatok híre érkezett, amelyek román-orosz határon folyták. Ukrajna határvidékén, valamint a kaukázusi olajvidéken a szovjet ismét elrendelte az elszűntetését.

Ukrajna határvidékén, valamint a kaukázusi olajvidéken a szovjet ismét elrendelte az elszűntetését.

Hétfőn mondja el Rooseveltt a kongresszushoz intézett üzenetét

Roosevelt tervének elfogadásától függ Anglia segítése

Newyorkból jelentik: (Stefani.) Jövő hétfőn Rooseveltt személyesen mondja el a kongresszushoz intézett üzenetét. Beavatott körökben kiemelik, hogy az Angliának nyújtandó segítség következtében kettősfélmilliárd dollárral emelkednek az Egyesült Államok nemzetvédelmi költségei. A küszöbönálló képviselőházi viták másik komoly tárgya az Angliának adandó hadianyagkölcsönök miatt szükségessé vált adóemelés. Az amerikai kormány most hír szerint nem támaszpontokat, hanem nyersanyagot kér Angliától.

Washingtoni megfigyelők biznak abban, hogy a kongresszus, amelynek új ülészaka pénteken nyílik meg, jóváhagyja Rooseveltnak azt a tervét, hogy hadianyagot kölcsönöz és ad bérbe Angliának. Lehetséges azonban, hogy a kongresszus változtatásokat végez a javaslaton. Angliának nyújtandó minden közvetlen segítség-

mint pl. az elhasznált torpedórombolók rendelkezésre bocsátása, Roosevelt tervének elfogadásától függ. Roosevelt terve végrehajtására javaslatot terjeszt a két ház hétfői ülése elé. A javaslatot valószínűleg élénk vita követi. Erős bírálatokra van kilátás az elszigetelődés hívei részéről.

A Thyssen-házaspár elhagyta cannesi szállóját

Belgrádból jelentik: A Politika CanneSBől küldött jelentése szerint Thyssen Frigyes, az ismert volt német nagyiparos, tegnap feleségével együtt elhagyta a szállót, ahol hosszabb ideig lakott. Hogy hova ment, azt senki sem tudja. Baráatai szerint Petain tábornagy személyes rendőrségének őrizete alatt hagyták el Thyssenek a szállót.

X., 1. sz. Csütörtök, 1941. I/2.

MAGYAR LAPOK 5

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

Újévi tisztelgések a Kormányzó előtt

Külföldi uralkodóktól is számos
üdvözlő távirat érkezett

Budapestről jelentik: Az év első
napján Horthy Miklós kormányzó
előtt számosan tettek tisztelgő látoga-
tást és fejezték ki hódolatukat, vala-
mint újévi jókívánságaikat.

A diplomáciai kar nevében a távol-
levő pápai követ helyett Jäger sváj-
ci követ, a budapesti diplomáciai tes-
tület rangidős tagja köszöntötte a
Kormányzó urat. Nagyszámu üdvözlő
távirat is érkezett külföldi állam-
főktől és diplomátáktól.

A magyar előkelőségek közül vitéz
József Ferenc királyi herceg, majd
Teleki Pál miniszterelnök jelent meg
a Kormányzó urnál, kifejezve a ma-
ga és az egész kormány jókívánságait.
Széchenyi Bertalan a Felsőház, Tas-
nádi-Nagy András a képviselőház,
vitéz Bartha Károly honvédelmi mi-
niszter és Werth Henrik gyalogsági
tábornok, vezérkari főnök a honvéd-
ség nevében üdvözölte az államfőt.

Vargha miniszter szilveszteri látoga-
tása a dolgozó postásoknál. Budapest-
ről jelentik: (MTI) Vargha József
kereskedelmiügyi miniszter Szilvesz-
ter éjjelén meglátogatta a postásokat.
Első látogatása a 72. számú levélirá-
nyító hivatalnak szolgált, ahol a postá-
sok meleg szeretettel fogadták. Meg-
nézte azután a mozgóposta működé-
sét, majd a csomagkezelő hivatalt.

**TOKAJI ASZU,
a borok királya.**

ORVOSI HIR. Dr. Krüger Viktor
sebész, műtőorvos, orvosi rendelését
Horthy Miklós-ut 37. szám alatt meg-
kezdte. Rendel délután 3-5 óráig.

**TOKAJI ASZU,
a filmek koronája.**

A csiki hadirokkantak is csatlakoz-
tak a Hadigondozottak Országos Szö-
vetségéhez. Csikszereida. Saját tud. A
csiki hadirokkantak Rézszegh Győ-
ző lapszerkesztő, hadirokkant főhad-
nagy elnöklétével közgyűlést tartot-
tak, amelyen kimondották, hogy csat-
lakoznak a Hadigondozottak Országos
Szövetségéhez és megalakították a
HONSZ csiki tagozatát s megválaszt-
ották a tisztikart is.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

TÖRÖKORSZÁGBÓL KIUTASIT-
JÁK A KÜLFÖLDI NEVELŐNÖKET.
Istanbulból jelentik (Német Távirati
Iroda): A török kormány elhatározta,
hogy az összes külföldi nevelőnőket és
gyermekápolónőket eltávolítja az or-
szágból. Istanbulban már megkezd-
ték a rendelet végrehajtását.

**TOKAJI ASZU,
a borok királya.**

6 X., 1. sz. Csütörtök, 1941. I./2.
MAGYAR LAPOK

Veszedelemesen emelkedik a Körös szintje

Nagyvárad. Saját tud. Az olvadás és
a beállott esőzés miatt a Körös szint-
je erősen emelkedik. A veszélyes ma-
gasságot még nem érte el a víz, de ha
az esőzés tovább tart, ismét vesze-
dem fenyegeti a város alacsonyabban
fekvő telepseit. Edig még sem a me-
gyéből, sem a város környékéről nem
érkezett jelentés áradásról.

Legszébb, legolcsóbb fényképek

Róna fényképésznél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

Ünnepségek Spanyolországban a
jezsuita rend 400 éves jubileuma al-
kalmából. Madridból jelentik: (Német
Távirati Iroda) A jezsuita rend fenn-
állásának 400 éves jubileuma alkalmá-
ból ünnepélyes ülést tartottak,
amelyen résztvettek a tartomány egy-
házi és világi hatóságainak vezetői,
továbbá a hadsereg és a párt képviselői.
Az ünnepély keretében több elő-
adás hangzott el a Jézus Társaságról.
Ez az ünnep vezette be a Jézus Társa-
ság jubileuma alkalmából tervezett
sorozatos ünnepségeket.

**TOKAJI ASZU,
a filmek koronája.**

Nagyvárad. Iparosok Hitelszövetke-
zete Temetkezési Egyesülete értesíti A.
csoporthoz tagjait, hogy Kmecz Sán-
dor és Fábán József (569, 570-ik), a
B. csoportból Pintér Sándor és Hant
Frigyes (269, 270-ik) tagunk meghalt.
Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11
lel minden egyes tag által befizeten-
dő az egyesület pénztárába, vagy a
pénzbeszedőknél. Az elnökség.

**TOKAJI ASZU,
a legújabb magyar film.**

UJBÓL MEGINDITOTTÁK AZ
ARAD—BUKAREST KÖZÖTTI
GYORSVONATJÁRATOT. Bukarest-
ből jelentik (MTI): A román vasu-
tonalakon való személyszállítási
korlátozások során beszüntették az
összes gyorsvonatjáratokat. A rend-
keztést most enyhítették annyiban,
hogy Bukarest—Arad és Arad—Buka-
rest között közlekedő gyorsvonatot
ujból megindították.

**APOLLO Filmszínházban. A szezon legnagyobb film-
sikere, mely extázisba hozta városunk közönségét!**
Simor Erzs, Tolnay Klári és Jávor Pál

Tóparti látomás

Rendezte: Kaimár László a «Halálos tavasz» rendezője. Zene: Fényes
Szabolcs. Jegyelővétel egész hetre. Biztosítsa mindenki jegyét elővételben!

Elolvadt a hó — vége a síszezonnak!

Egyelőre le kell vetni a sí-ruhá-
kat, amelyek azonban bizonyára
nem fognak megmolyosodni, mert
rövidesen ismét sor kerül rájuk...
Tartósnak és keménynek ígérkezik
a tél s akik tehetik kihasználhat-
ják örömeit. Képünk rendkívül csin-
os sí-öltényt mutat be, mely kék
szövetből készült, fehér hőiridíté-
ssel, villámzáras mellzsebekkel, öv-
vel és rádolgzott, klappis oldalzse-
bekkel. Bájos kiegészítője a nasón-
lősinű sí-sapka.

4-ES HONVÉDEK FIGYELMÉRE!
Szokásos bajtársi összejövetelünket
4-én, este 8 órakor tartjuk a Kék
macska étteremben.

23 pengő 80 fillér a vagyonválság fe-
jében fizetendő buza ára. A Magyar
Távirati Iroda jelenti: A pénzügymin-
iszter a mezőgazdasági ingatlanok
vagyonválsága fejében fizetendő buza
árát januárra szóló érvénnyel má-
szánként 23 pengő 80 fillérben állapí-
totta meg.

**TOKAJI ASZU,
a borok királya.**

* Otthona kényelmes és izléses
lesz, ha „Arta” butorokkal rendezi be.
„Arta” Butorcsarnok, Nagyvárad, Gr
Bethlen István utca Pannónia szálló
mellett.

**TOKAJI ASZU,
a filmek koronája.**

MEGHALT SZOLNOK VOLT POL-
GÁRMESTERE. Szolnokról jelentik
(MTI): Tóth Tamás, Szolnok város
volt polgármestere, újév napján az
egyik budapesti belgyógyászati klini-
kán 48 éves korában meghalt. Az el-
hunytat Szolnokra szállítják és szomb-
bat délután 2 órakor a családi sir-
boltban helyezik örök nyugalomra.

STANDARD
Mussolini tér 11-a.
Ulmann palota
Gyermekkoscsik,
csóbutorok, vas-
butorok, ágyasodronyok legolcsóbban.
Telefon: 17.07.

Újévi üdvözlés megváltása. Dió-
szeghy László, a Szent László reál-
gimnázium igazgatója újévi üdvözlés
megváltása címén húsz pengőt adom-
ányozott a Szent László reálgimna-
zium segítő könyvtára javára.

**TOKAJI ASZU,
a legújabb magyar film.**

A varsói ghetto teljes elzárását befe-
jezték. Varsóból jelentik: A varsói
ghetto teljes elzárását befejezték. A
zsidónegyedeket tökéletesen elkülöni-
tették a város többi részétől és a
ghetto vezetését is teljesen a zsidókra
bízták. A zsidóknak külön rendőrsé-
gük van lakónegyedük közpénzének
fenntartására s a rendért saját előjár-
ások teletelnek a városi hatóságoknak.

Két hétre betiltották a „Magyar-
got”. Budapestről jelentik: A belügy-
miniszter a Budapesten dr Rátkay R.
Kálmán felelős szerkesztésében és ifj.
Virtologi-Rupprecht Olivér kiadásá-
ban megjelenő és a Centrum kiadóval-
lalat Rt. nyomdájában előállított Ma-
gyarság című politikai napilap továb-
bi megjelentését és terjesztését az 1939:
II. tc. 151. paragrafusának 3. bekezdé-
se alapján az országnak az említett
törvényhellyel védett érdekeit veszé-
lyeztető magatartása miatt kétheti idő-
tartamra, azaz 1941. január 14-ig bezá-
rólag betiltotta.

**TOKAJI ASZU,
a legújabb magyar film.**

Halálra égett a kályha mellett egy
öregasszony. Zalaegerszegről jelentik:
(MTI) Jákai Mihályné 77 éves asz-
szony erősen befűtött kályha mellett
melegedett. A kályhából kipattanó
szikra meggyújtotta ruháját és mire
észrevették, oly súlyos égési sebeket
szennvedett, hogy nem lehetett meg-
menteni.

Frenczel Sándor

üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Épület üvegezés

Képkeretezés

Nagyvárad, Szt. János utca 44.

Telefon: 19-13

Folyóirat-szemle

A Külügyi Szemle újévi kötete

Impozáns kötetben most hagyta el
a sajtót a Magyar Külügyi Társaság
folyóiratának, a Külügyi Szemlének
karácsonyi száma. A világpolitika idő-
szerű eseményei közül ugyiszólván egy
sincsen, amely a Külügyi Szemlének
ebben a valóban reprezentatív száma-
ban feldolgozást ne nyert volna. Ma-
gyarország csatlakozása a háromhatal-
mi egyezményhez címen Török Árpád
irt kitünő cikket. A jugoszláv—magyar
politikai és kulturális érintkezések
című mélyenszántó, a nagyközönség
előtt sok ismeretlen részletet tartal-
mazó történelmi tanulmánynak, mely-
nek szerzője Popovic Milan volt jugo-
szláv szenátor, különös időszereget
ad a közelmúltban Belgrádban meg-
kötött magyar—jugoszláv örökös ba-
rátsági és tanácskozási egyezmény.
Popovic tanulmányának egyes részle-
tei, így Kossuth Lajosnak Obrenovics
Mihály fejedelemmel Londonban törté-
nt tanácskozásai, valóságos a szen-
záció erejével hatnak. Románia útja
című cikkében a legutolsó hónapok
történelmének egyik legdrámaibb feje-
zetét, a Romániában bekövetkezett
kül- és belpolitikai változásokat ismer-
teti Balás Gábor. A nemrég megkötött
magyar—japán kultúregyezmény vár-
ható kihatásairól Paikert Géza ír. —
Rendkívül időszerű Haltenberger Mi-
hály A tengerszorosok hatalompoliti-
kai jelentősége és Moravék Andre A
Csendes Ocean problémái című tanul-
mányai, amelyeket térképvázlatok
tesznek szemléltetővé. Weber Tibor
Háború és arany című cikkében nap-
jaink nagy problémáját vizsgálja és
bemutatja a vonatkozó német, angol
és amerikai felfogásokat. Végül idő-
szerű kérdést tárgyal Jegeszszyk An-
tal A Duna nemzetközi jogviszonyai
című tanulmánya. Az utolsó hetek
külpolitikai krónikáját Pongrácz Kál-
mán írta meg, míg a vonatkozó ok-
mányanyagot ez alkalommal is Dru-
cker György, a Külügyi Szemle szer-
kesztője állította össze. Polzovics Iván
néhány időszerű nemzetközi jogi kér-
désről ír, míg a kisebbségi kérdés leg-
újabb fejleményeit a pécsi Egyetemi
Kisebbségi Intézet bocsátotta közre.
Érdekes ismertetések számolnak be a
Népszövetség, a Nemzetközi Vöröskereszt
legutóbbi működéséről, Magyar-
ország külföldi kulturális kapcsolatairól,
a világgazdasági helyzetről, stb.
Ugyancsak gazdag szemlét ad a lap
a külpolitikai irodalom legújabb ter-
mékeiről, végül a Külügyi Társaság
legutóbbi működéséről. A Külügyi
Szemle évi előfizetési díja 10 pengő.
Mutatványszámot szívesen küld a ki-
adóhivatal: Budapest, V. Országháza.

Ujévi táviratváltás Roosevelt és az olasz uralkodó között

Zürichből jelentik: Az Uj Nemzedék írja: Az államfők szokásos újévi üzenetváltása során III. Viktor Emánuel Roosevelthez intézett táviratában szívéllyel jókívánságait tolmácsolta az elnöknek. Roosevelt válaszában a legjobb kívánságait fejezi ki, a király személyi jóllétére és annak a reményességére ad kifejezést, hogy Olaszország népe 1941-ben részesüljön az igazságos béke áldásaiban.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JANUÁR 3.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 - 7.00 Hírek. Közlemények. Éttrend. Hanglemek.
 - 10.00 Hírek.
 - 10.20 Száz esztendő Kossuth Lajos Pesti Hirlapja. Koppány István előadása.
 - 10.45 Mitől sántíthat a gyermek? Irta Barabás Zoltán dr. Felolvasás.
 - 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 - 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 - 12.10 A Rádió Szalonzenekara. Közben:
 - 12.40 Hírek.
 - 13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
 - 13.30 Magyar Revü Táncczenekar.
 - 14.30 Hírek.
 - 14.45 Műsorismertetés.
 - 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 - 15.20 Szórakoztató hanglemek. Közben:
 - 15.40 Mit főzünk. Háziasszonyok beszélgetnek.
 - 16.10 Diákfóóra. Magyar helyesírás. Fekete Miklós dr előadása. Utána: Ifjúsági közlemények.
 - 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 - 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 - 17.15 Szervánszky Péter hegedűl zongorakísérettel.
 - 17.40 Gazdság. Csathó Kálmán elbeszélése.
 - 18.05 Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. Páczkó Bujka Márkus tárogatózik.
 - 18.30 Sportközlemények.
 - 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 - 19.20 Részletek az Operaház műsorából. Hangfelvétel.
 - 20.40 Hírek, időjárásjelentés. Műsor éjfélig a már ismerteti módosítás szerint.
- Budapest II.
- 17.15 Batori Irén mesél.
 - 17.35 Senyei Szabó Ilus énekel zongorakísérettel.
 - 18.00 Hírek.
 - 18.10 A visszatért Erdély talajkincsei. Bogsch László dr előadása.
 - 18.40 Táncclemek.
 - 19.30 Képeslap Holland-Indiából. Irta Rácz György. Felolvasás.
 - 20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 - 20.20 Szórakoztató hanglemek.

Az erdei termékek és haszonvételek értékesítésére vonatkozó szerződések rendezése a visszacsatolt országrészekben

A Budapesti Közlöny — hivatalos lap, — január elsején megjelent száma részletesen közli a m. kir. miniszterium 9410/1940. M. E. számu és a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben az erdei termékek és haszonvételek értékesítésére vonatkozó rendeletét, amelyet nagy fontosságánál fogva az alábbiakban teljes egészében közlünk:

A m. kir. miniszterium a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészek a Magyar Szent Koronához visszacsatolásáról és az országgal való egyesítéséről szóló 1940: XXVI. t. c. 3. paragrafusában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §.

(1.) Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935: IV. törvények hatálya alá tartozó erdők közül a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen levő erdők termékeinek (fa, cserkéreg, stb.) vagy haszonvételének (bányászás, fűkaszállás, stb.) értékesítése tárgyában az 1940. évi augusztus hó 30. napja előtt kötött akár írásbeli, akár szóbeli szerződéseket (kötleveleket) — kivéve, ha azokat mindkét szerződő fél már teljesítette, — a szerződő felek a jelen rendelet hatálybalépésétől számított harminc nap alatt kötelesek felülvizsgálat céljából a földművelésügyi miniszternek bemutatni, illetőleg a szóbeli szerződéseket — lényeges tartalmuk előadásával — bejelenteni. A bemutatási, illetőleg bejelentési kötelezettség elmulasztása esetében a szerződés a bemutatásra megállapított határidő letelte napján hatályát veszti, de csak annyiban, amennyiben még mind a két fél részéről teljesítve nincsen.

(2.) Az előző bekezdésben meghatározott szerződésekkel egy tekintet alá esnek az olyan szerződések is, amelyek közös erdőbeli illetőség alapján járó természetbeni járandóság elidegenítésére vagy más módon való értékesítésére vonatkoznak.

(3.) Az (1) vagy a (2) bekezdés alá eső szerződésekkel együtt az arra vonatkozó módosító vagy kiegészítő szerződéseket is be kell mutatni, még pedig akkor is, ha azok az 1940. évi augusztus hó 30. napja után kötettek.

2. §.

A szerződések bemutatására, illetőleg bejelentésére szolgáló nyomtatvány szövegét a földművelésügyi mi-

niszter állapítja meg és az erdőgazgatóságok útján díjmentesen bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. A kitöltött és aláírt nyomtatványt a ki-termelés (haszonvétel) helye szerint illetékes erdőgazgatóságnál kell benyújtani és írásbeli szerződés esetében csatolni kell hozzá a bemutatási kötelezettség alá eső szerződés eredeti példányát vagy hitelesített másolatát.

3. §.

(1) A földművelésügyi miniszter az 1. §. értelmében bemutatott, illetőleg bejelentett szerződéseket az okszerű erdőgazdálkodás érdekében — a szerződő felek érdekeinek méltányos figyelembevételével — megfelelően módosíthatja s indokolt esetben a szerződést hatálytalaníthatja is.

(2) Módosítás esetében a módosítás miatt a szerződő felek a szerződéstől el nem állhatnak. Ha a földművelésügyi miniszter az egész szerződést hatálytalanítja, a szerződő felek által a hatálytalanított szerződés értelmében fizetett előlegek és egyéb szolgáltatások visszatérítéséről is intézkedik és arra megfelelő határidőt állapít meg.

(3) A közégi erdőre vonatkozó szerződések módosítása vagy hatálytalanítása tárgyában a földművelésügyi miniszter a belügyminiszterrel, az egyházi erdőre vonatkozó szerződések tárgyában pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértve határoz.

4. §.

(1) Ha a bemutatott, illetőleg bejelentett szerződések felülvizsgálata során (3. §.) megállapíthatóan látszik, hogy a szerződés megkötése után a gazdasági viszonyokban beállott változás következtében a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás gazdasági egyensúlya felborult és ehhez képest a szerződések alapján az egyik fél méltánytalan nyereséghez jutna, a másik fél pedig aránytalan veszteséget szenvedne a földművelésügyi miniszter rendeletére az illetékes erdőgazgatóság a szerződések egyes feltételeinek megfelelő módosítása végett egyeztető tárgyalást tart, amelyre az érdekelteket meghívja. Ha a tárgyaláson, amely csak a felek kérelmére és legfeljebb csak egyszer halasztható el, a felek között egyezség nem jön létre, vagy a tárgyaláson valamelyik fél nem jelenik meg és elmaradását nem igazolja, vagy az egyezséghez nem járul hozzá, a szerződés hatályát veszti, de csak annyiban, amennyiben még mind a két fél részéről teljesítve nincsen. Eről az érdekelteket az erdőgazgatóság értesíti annak a napnak naptárszerű megjelölésével, amelyen a szerződés hatályát veszti. Az igazolás tárgyában az erdőgazgatóság végérvényesen határoz.

(2) Ha az egyeztető tárgyalás során a felek között egyezség jött létre, azt az erdőgazgatóság a tárgyalási jegyzőkönyv keretében írásba foglalja, a felekkel aláírattja és hozzájárulás végett a földművelésügyi miniszter elé terjeszti.

5. §.

(1) Ha a szerződés az 1. §. (1) bekezdése vagy a 4. §. (1) bekezdése értelmében hatályát veszti, az erdőbirtokos vagy az azzal egy tekintet alá eső fél az általa még nem teljesített sz-

gáltatás fejében kapott előleget vagy más ellenértéket a szerződés hatályának megszűnésétől számított egy év alatt köteles — törvényes kamataival együtt — a másik félnek visszafizetni.

(2) Az 1. §. (1) bekezdése vagy a 4. §. (1) bekezdése értelmében hatályát veszített szerződés alapján a kitermelő vagy az azzal egy tekintet alá eső fél az általa már átvett szolgáltatás fejében járó, de még nem teljesített ellenszolgáltatást a másik szerződő félnek az egyébként hatályát veszített szerződés értelmében, de legkésőbb a szerződés hatályának megszűnésétől számított hatvan nap alatt köteles teljesíteni.

(3) A román pénzürtékben meghatározott összegeket az (1) és (2) bekezdés esetében egyaránt 30:1 arányban kell pengőre átszámítani.

6. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1940. évi december hó 20. napján.

gróf Teleki Pál s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Őszinte mozikritikák

Rossz filmet nem dícsérünk!

Tőpartii látomás
Megkapó, hangulatos pergőkép a Tőpartii látomás. Fülledt, fojtó levegője, lenyűgözően szép külső felvételei magukkal ragadó erővel hatnak. A film bizarr eseménye — amely egy szobrászművész nyáregji látomása körül bonyolódik s két asszony szerelmének drámai tüzeiben lángol fel — rendkívül hatásos és szuggesztív. — Egyedüli hibája a filmnek, hogy túllontul ki akarja használni a hatásos jeleneteket s így nem egyszerű mesterkelt, giccses jelenetek is előfordulnak benne. Mindezekért azonban bőségesen kárpótolja a nézőt a kitünő rendezés, a gyönyörű felvételek és nem utolsósorban a szereplők nagyszerű játéka. Jávör Pál csupa ideg, csupa magával ragadó lendület a szobrászművész szerepében. Tólnay Klári finom egyénisége, Simor Erzs meleg aszonysága és dekoratív alakja emelkedik ki mellette a képből. A film szép, érdemes megnézni.

Meseautó
Könnyű Tajsulyu, fordulatos, szórakoztató film, ismert szegény hivatalnok leány — vezérgazgató romantikával. A szép, lillafüredi tájfelvételek idegenforgalmi propaganda szempontjából is kitünők. Azoknak, akik csak szórakozni kívánnak és két gondtalan órát akarnak eltölteni, minden magasabb igény nélkül — bátran ajánljuk.

A Korona-mozgó vetíti.

A mozgóképszínházak műsora:
BELVÁROSI: TOKAJI ASZU.
KORONA: MESEAUTÓ.
KÖR MOZGÓ: A GORODI FOGOLY.
TIVOLI: BORS ISTVAN.

SAN REMO

Györki Sándor
virágüzlet

Nagy választék legszebb és legolcsóbb
kosarak, csokrok és koszorúkban.

X. 1. sz. Csütörtök, 1941. I/2.
MAGYAR LAPOK 7

Telefon: 18-01. Január 2-án, csütörtökön ünnepi dísz-
bemutató a BELVÁROSI Mozgóban! Telefon: 18-01.

Bemutatásra kerül Fedák Sári legjobb és leghatalmasabb filmje,
megelőzve Budapestet a

„TOKAJI ASZU“

A legújabb filmek koronája.

Parádés szereposztásban:

Bordy Bella	Bilicsy Tivadar	Bihary József
Erdélyi Mici	Páloczy László	Pethes Ferenc
Keéri Panni		

Irta: Szilágyi László. — Rendezte: Bánky Viktor.

Zene: Eisemann Mihály.

SZÍNHÁZ Magyar sorskérdések

A színházi iroda közleményei:

Földindulás. Kodolányi János óriási sikerű színműve, az utolsó évek legérdekesebb színpadi műve, a színház prózai együttesének előadásában kerül színre csütörtökön és pénteken este. A Földindulás Budapesten több mint 300 előadást ért meg. Az itteni előadásokra az együttes lázas munkával készült, hogy a nagyváradi közönség minden tekintetben kifogástalan előadásban részesüljön. A főszerepeket Fónay Mária, Borsos Mária, Horváth Mici, Pogány Janka, Rappert Dódi, D. Kovács József, Berengh Béla, Felhő Ervin, Bihari Zoltán, Lendvay József alakítják. A Földindulás csütörtökön este B. hérléthez és pénteken este A. hérléthez kerül színre.

Pillangó főhadnagy — filléres helyárrakkal. Szombaton délután négy órakor lesz a színház műsorán a felújító előadása parádés szereposztásban. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Tokaji aszu. Szilágyi László és Eisemann Mihály világsikerű operettjét, a Tokaji aszút mutatja be szombaton este a színház operett együttese. Tihanyi Vilmos főrendező rendezésében. Nincs Magyarországnak egyetlen színháza sem, ahol még most is állandó zsufolt házak előtt ne kerülne színre ez a kiváló operett, amelynek szövege briliáns, zenéje melodikus és három órára át száz százalékig szórakoztató. A Tokaji aszu nálunk parádés szereposztásban, fővárosi nivóju előadásban kerül színre Jurik Ica, Horváth Mici, Komlós Juci, Fónay Mária, Rappert Dódi, D. Kovács József, Felhő Ervin, Berengh Béla, Nagy Ferenc felléptével, szombaton este 8, vasárnap este 8, hétfőn este 8 és kedden este 8 órakor A. hérléthez.

Rozmaring. Vasárnap délután 4 órakor lesz műsoron rendezés helyárrakkal a bemutatás előadás parádés szereposztásában.

Maróth Annie és Greguss Zoltán január 8-iki, szerdai nagy előadást íránt már az első napon páratlan érdeklődés nyilvánult meg. Amint az előadásról az első híradás megjelent, a Szigligeti színház pénztáránál megindult a jegyváltás. Egészen rendkívül és magas művészi értéket jelent Maróth Annie és Greguss Zoltán, a budapesti Vigaszínház ünnepelt művészeinek kettős műsora. Amit a két kiváló művész a pesti szezonban és a különböző időkben nyújtott a magyar irodalom és művészet terén, az bemutatásra kerül a január 8-iki estén. Petőfőtől, Arany Jánostól, a modern magyar költőktől, Ady-ig dramatizáltak és zenevel aláfestve interpretálták a költőműveket. A megkapó dramai jelenetek, színes és vidám előadásokon kívül bemutatásra kerül többek között Villon nagy testamentuma is, amit a művészek tizenöt szór adtak elő a budapesti Zeneakadémián. Ezeket a műveket előkelő muzsikusokkal kísérvitett nagy színházi zenekar kíséri. — Rachmaninov és több romantikus zeneszerző műve kerül az előadások kíséretében bemutatásra Szathmáry Endrénének a társulat igazgató-karnagyának vezényletével. A nagy művészi eseményről egyébként a teljes estét betöltő hatalmas kettős program ad majd teljes képet a közönségnek.

Heti műsor:

Csütörtök este 8 órakor: **Földindulás** Kodolányi János óriási sikerű színműve. B. hérléthez.

Péntek este 8 órakor: **Földindulás.** A. hérléthez.

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Pillangó főhadnagy.** Operett. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér. Páholy 4 pengő.

Szombat este 8 órakor: **Tokaji aszu.** Szilágyi László és Eisemann Mihály világsikerű briliáns operettje. Rendező Tihanyi Vilmos.

Vasárnap délután 4 órakor: **Rozmaring.**

Vasárnap este 8 órakor: **Tokaji aszu.**

X., 1. sz. Csütörtök, 1941. I./2.
MAGYAR LAPOK

Teleki Pál gróf miniszterelnök a Magyar Élet Pártterületének karácsonyi számában vezércikket írt, amelyben a társadalom feladataival foglalkozik.

— A mi társadalmunk ma elnevelt, ezért szeszélyes, hisztérikus, ellenállást vesztett, tekintélyt nem ismerő és példát nem követő. Az egész azért van, mert a társadalom el van nevelve, mert folyton cukrot mutat nekik, amit gyakran nem kap meg és nem figyelmeztetik az embereket a kötelességeikre, pedig ha közösségi életet élünk, akkor az első generációknak, akik ezt csinálják, elsősorban a kötelesség álláspontját kell szolgálniuk.

— A történelem azt mutatja, hogy népeket és karakterüket átforgatni nem lehet, csak beteges tüneteket lehet orvosolni. Minden népet tehát a maga karaktere szerint kell nevelni. Nekünk az a nehéz feladatunk van még — nehezebb, mint másoknak,

— hogy a Duna medencéjében nemcsak a különböző népeket kell politikailag kiegyensúlyozni és együttélésre szoktatni, de ezeket a különböző népeket saját karakterük szerint kell ugyanabban a társadalmi jellemző nevelésben részesíteniük, amely egészen különböző feladatokat ró a különböző népekre és különböző feladatokat a kevert népességek tekintetében.

— Sajnos, a főváros szép, de az intelligenciája beteg. A liberalizmus, amely sok zsidót ereszett be és az ennek következtében túlzottan jelentkező zsidó szellem, később azután — nem mind egymásnak következménye, de egymásután mondom — a kommunizmus, az azt követő leszegényedés, a tisztviselőharnak és a tisztikarnak a politizálása 1922—23-ban, a destruáló zsidószelem derivátuma a keresztény társadalomban, amely ott nem is lévén homogén, még sokkal rosszabbul hat és még sokkal rosszabbban érvényesül és amely az extrém politikai mozgalmakban nem jelentkezik, amelyek semmi mások, mint ennek a szellemnek egy más formában való megjelenési formái — ezek vezettek oda, hogy bizony a mi fővárosunk társadalmi és főleg intelligenciája, stb. nemigen alkalmas arra, hogy az ilyen társadalmi nevelőhatást gyakorolni tudja.

A miniszterelnök cikke ezután részletesen megjelöli a társadalom fontos feladatait és azokat a szempontokat, amelyek szerint az új társadalmat ki kell alakítani. A többi között ezeket írja:

— A társadalmi feladatok közé tartozik a zsidókérdés. Ez európai kérdés. Ezt már sokszor mondtam, leírtam, még térképeztem is a magam rendje és szokása szerint. Ez a kérdés csak az egységes európai rendezés keretében oldódhatik meg győkelesen, ebben fog nálunk is megoldódni, ha ilyen új európai rendezés lesz. Ez az előfeltétel.

— Ezt a kérdést nem valamilyen szadizmusból, hanem a nemzet érdekében tartom megoldandónak. A közelkezés ebből tehát az, hogy meg kell akadályozni a ma már óriási tömegű zsidóság elkeveredését a nem zsidókkal. Először azért, mert jellemvonásaik, karakterük sokkal átütőbb erejű és az elkeveredésnél domináló, tehát a százalékos arányok lényegesen kevesebbet mondanak, mint amit ez a keveredés jelent. Másodszor azért,

mert középosztályunknak és felsőosztályunknak igen tekintélyes része el van zsidósodva. Ezért mondtam már máskor is, hogy harminc évvel ezelőtt kellett volna ezt a problémát megoldani és nem ránk, most működő felelős emberekre hagyni. A második következtetés az, hogy az ország gazdasági életének kulcsait nem szabad zsidó, vagy félzsidó, vagy pedig strómankezben hagyni. Harmadszor: egyidejűleg nem szabad minden (lehetőséget) elvenni 800.000, az elkeveredettekkel együtt egymillió lakostól, ha más otthon nem biztosíthatunk nekik — és ez ma Közép-európa érdeke is. Én nem politizálok, én tenyeket mondok és sok olyan ember, akit itt okosnak látt a világ, ugyanezen a nézeten van.

— Józsa, új, komoly megoldást akarok hozni és nyilvánvaló, hogy ami méltányos, azt ebben a tekintetben is meg fogom tenni.

— Társadalmi kérdésnek tartom a nemzeti kérdést is, a maga globális vonatkozásában. Ahhoz, hogy egymást megismerjük, nem nagy tárgyalások, hanem emberi dolgok kelljenek, amelyek az embereket egymáshoz közelebb hozzák.

A továbbiakban a többi között ezeket mondja a miniszterelnök cikke:

— A társadalmi problémák közé sorolom az összeférhetelenség problémáját, akár a parlamentben, akár másutt, mert ez is társadalmi kérdés. Még egy társadalmi probléma van: a fegyver. Elsősorban a belső fegyvermezetségre és a belső rendre van szükség. A rendet fenntartom én és a belügyminiszter. A belső fegyver mindnyájunk dolga.

— Az ország sorsát nem lehet a cukorjegyen és a zsírjegyen keresztül nézni, mert aki ezen keresztül szemléli és bírálja a magyar állam jelenét és jövőjét, az nem érez magyarul és egyéb céljai vannak a magyar közéletben.

Estélyek, bálók és mulatságok

Január 6-ikán, Vízkereszt ünnepén rendezi a Római Katolikus Növendő Egyesület a felszabadulás utáni első táncal egybekötött jótékonycélu műsoros estjét a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben. Az Egyesület ezúton hívja meg Nagyvárad és vidéke magyar társadalmát. Kéri a hölgyeket, hogy lehetőleg magyar ruhában, az urak pedig magyar nyakkendővel jelenjenek meg. Estélyi ruha nem kötelező. Külön meghívókat az egyület nem küld, mert az erre szánt összeget is a szegények fölségélyezésére kívánja fordítani. A változatos műsort — melynek kezdete pontosan 8 óra — reggel 2 óráig tartó tánc követi. Előadás alatt az ajtók zárva lesznek.

A Lórántffy Zsuzsána Református Jótékony Egyesület többéves kényszerű szünet után, az új esztendőben ismét megrendezi hagyományos február 2-iki jótékonycélu estélyét. Az évek hossza során át immár el sem lehetett képzelni a farsangot a „Református bál” nélkül. Az egyre jobban reánknehezülő idegen uralom azonban, mely az utóbbi években már minden magyar megmozdulásban irradentizmust, országfelforgató tevékenységet látott megtiltotta a Református bál megrendezését is. Most, hogy végre ez a korszak letűnt, a jótékony egyesületek kezéről is lehullt a bélyeg. A február 2-iki református estély ismétetésére meg visszatérünk.

35 perc **Kolozsvár**
70 perc **Budapest**
85 perc **Marosvásárhely**
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

Arcáhiridetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kiadó azonnalra Bémer tér 4. alatti 4 szoba, előszoba és mellékhelyiségek-ből álló, irodának alkalmas helyiség. Értkezhetni Egyesült Banknál. 417

Butorozott szoba azonnal kiadó. Ritóók Zsigmond u. 16—22.

Magánházban 2 butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt azonnal kiadó. Petőfi utca 10. 410

Adás-vétel

Sí bakancsot megvételre keresek 38-as nagyságban. Cimeket a kis Japportba kérek. 407

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Különléle

Rendeljen kirakat állványokat — modern kivitelben Szacsavay műszerésznél, Rimanóczy u. 5. 406

Magyar urinók ruháikat, kabátjaikat Mágorinénál varratják, Katolikus Kör épület. 387

Akik magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot vagy bármilyen ingatlant eladni, venni akarnak, forduljanak bizalommal Popovics ügynökséghez, Szent János utca 6. szám. 399

Bármely biztos megélhetést nyújtó üzlethez pénzes társnak ajánlkozom. Sztaroveszky utca 37. Koza. 411

Eladnám vagy elcserélném központban levő házamat nyolcszázézer leí értékben Romániában levő hasonló értékkel. Érdeklődjön Hitler utca 47. háztulajdonosnál. 395

Ócska szvetereket gyönyörűen javítok, átalakítok, esetleg gyermekruhának is, ágykabátok, gyermekruhák raktáron Bodánánál, Kossuth utca 16. szám. 418

Magános szegény nőhöz társalakónak ajánlkozom, ki gyermekem gondozását is vállalja. Cim Szabadság u. 10. Ház-mesternél. 419

Jégpálya nyitva a színházi diszlektaktár (v. Crisana) udvarán. Mélyen leszállított jédenybérletek. (Tisztviselőknak, diákoknak külön kedvezmény.) Válthatók a helyszínen vagy bihari Szabó szállítási irodájában, Kossuth utca 16.

Állást keres

Minden irodai teendőkhöz teljes gyakorlatlalt bíró keresztény leány azonnalra állást keres. Cimet a kiadóba kér. 420

Kiadótulajdonos:
szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád**
Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. kérforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.